обслуговування та розвитку людського капіталу формує цілісну модель сучасного сервісу, орієнтованого на задоволення потреб клієнта. Таким чином, інновації виступають не лише інструментом підвищення операційної ефективності, але й стратегічним фактором забезпечення конкурентоспроможності підприємств ресторанного господарства та їх довгострокового розвитку.

Список використаних джерел

1. Зайва Я. В. Ресторанний сервіс: сучасні підходи та тенденції // *Наукові перспективи*. – 2025. – № 2 (56).
2. Стегней М. І., Нодь О. Л., Бергхауер О. О. Трансформація готельно-ресторанного обслуговування в умовах цифровізації // *Український журнал прикладної економіки та техніки*. – 2024.
3. Ткачук Л. М., Харченко В. В. Формування іміджу підприємств готельно-ресторанного бізнесу України в умовах війни та цифрової трансформації // *Науковий вісник Одеського національного економічного університету*. – 2025. – № 12 (337). – С. 153–160

УДК: 338.48:004.9
ORCID: https://orcid.org/0000-0002-1996-7663

ЦИФРОВІ МАРШРУТИ ШЕВЧЕНКОВИМИ МІСЦЯМИ: СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ТУРИСТИЧНІЙ ПРАКТИЦІ

Олексієнко А. В. здобувач вищої освіти
Ткачук Л.М., кандидат географічних наук, доцент,
доцент кафедри туризму та готельно-ресторанного бізнесу
Київський національний університет технологій та дизайну

Ключові слова: цифрові маршрути, культурний туризм, Шевченкові місця, GPS-трекинг, QR-кодова інфраструктура, доповнена реальність, цифровізація.

У сучасних умовах цифровізація стає ключовим чинником розвитку туристичного продукту, перетворюючи традиційні культурно-історичні маршрути на інтерактивні, персоналізовані туристичні досвіди. Цифрові маршрути – це інтегровані системи навігації й контентного супроводу, що поєднують геолокацію, мультимедійний контент, інтерактивні елементи та навігаційну підтримку [1]. Такий підхід дозволяє туристам не лише переміщуватися між об’єктами показу, а й отримувати комплексний історично-культурний контент у реальному часі, що значно поглиблює розуміння обраної теми.

Особливо перспективним є використання цифрових технологій для популяризації маршрутів, пов’язаних із життям і творчістю Тараса

Григоровича Шевченка – одного з найвизначніших діячів української культури. Маршрути «Шевченковими місцями» включають низку історичних локацій: музей-хату Тараса Шевченка в селі Моринці Черкаської області – місце народження поета, палацово-парковий ансамбль «Качанівка», пов'язаний із юнацькими роками поета, та численні локації у Києві, серед яких Шевченківський узвіз та Лаврський район, що відображають період творчої діяльності митця. Впровадження цифрових рішень у такі маршрути дозволяє туристам отримувати мультимедійні описи, аудіогіди, архівні матеріали та реконструйовані відео без необхідності фізичної присутності екскурсовода.

Одним із найпоширеніших інструментів є мобільні додатки з підтримкою GPS-трекингу, які автоматично адаптують маршрут залежно від місцезнаходження користувача. Такі сервіси, як VoiceMap та тематичні туристичні додатки, що використовують GPS-навіґацію, дозволяють туристам самостійно проходити маршрут і отримувати контент, прив'язаний до конкретної точки. Завдяки геолокації туристи можуть уважно досліджувати кожен об'єкт, отримуючи аудіо- та текстові матеріали, що розкривають історичні деталі, культурні контексти і біографічні факти [2, с. 257]. Окреслене створює ефект «розповіді місця», де цифровий гід стає персональним супроводжувачем маршруту.

QR-кодова інфраструктура — ще один важливий компонент цифрових маршрутів. На інформаційних стендах біля визначних історичних об'єктів встановлюються QR-коди, сканування яких миттєво відкриває на смартфоні розширений цифровий контент: фотоархіви, відеоекскурсії, архівні листи та документи [3, с. 319]. Такі рішення вже впроваджено у ряді українських туристичних локацій – зокрема, у Львові та Києві, де QR-маршрути доповнюють традиційні туристичні карти. Вони сприяють не лише зменшенню навантаження на друковані матеріали, а й значно розширюють доступність інформації іноземними мовами, роблячи маршрут привабливішим для міжнародних відвідувачів.

Інтеграція технологій доповненої реальності дозволяє оживляти історичний контекст та створювати віртуальні реконструкції навколо туристичних об'єктів. У міжнародній практиці AR-технології застосовуються в проектах Berlin Wall AR Tour, де за допомогою мобільного пристрою відтворюються історичні сцени та фактичні реконструкції подій для візуального супроводу [4, с. 87]. Подібні рішення можуть бути адаптовані й для Шевченкових місць, що дозволить туристам, наприклад, бачити реконструкції інтер'єрів хатини поета, сцени з його життя чи фрагменти подій XIX століття просто на екрані смартфона під час відвідування об'єкту.

Національна практика включення цифрових рішень у туристичну діяльність демонструє, що такі інструменти не лише поглиблюють досвід туристів, а й підтримують розвиток локальних громад через активізацію культурно-освітніх програм і подовження тривалості перебування

відвідувачів у регіонах [5]. Зазначене є важливим для економічного зростання малих міст і селищ, пов'язаних із шевченківською тематикою.

Разом з тим, використання цифрових маршрутів супроводжується певними викликами. До них належать технічні обмеження інфраструктури (нестабільне покриття мобільного інтернету в сільській місцевості), потреба у якісному мультимедійному контенті різними мовами та необхідність регулярного оновлення інформації. Адаптація глобальних цифрових рішень до локальних умов потребує інвестицій у технічне забезпечення, навчання персоналу та інтеграції з регіональними туристичними ініціативами.

Таким чином, цифрові маршрути Шевченковими місцями представляють собою перспективний напрям розвитку сучасного туристичного продукту, що дозволяє поєднати культурну спадщину з інноваційними цифровими технологіями. Впровадження мобільних навігаційних сервісів, QR-маршрутів, доповненої реальності та мультимедійного контенту сприяє створенню більш привабливого, доступного й інтерактивного туристичного досвіду, який відповідає очікуванням сучасних мандрівників та підтримує сталий розвиток культурного туризму в Україні та світі.

Список використаних джерел

1. Dolynska O., Skabara R., Shevchenko O. Inclusive practices in tourism: international experience and implementation opportunities in Ukraine for tourists with reduced mobility. *Social Development: Economic and Legal Issues*, (11). 2025. URL: https://doi.org/10.70651/3083-6018/2025.11.06 (дата звернення 13.03.2026 р.)

2. Паньків Н., Гуменяк В. Діджиталізація туристичних маршрутів в Україні: сучасний стан та тенденції розвитку. *Development Service Industry Management*, (1). 2024. С. 253-267.

3. Долинська О., Шоробура І., Гільберг Т. QR-коди як інструмент цифрового маркетингу та інформаційно-навігаційної підтримки в сучасному туризмі. *Вісник Херсонського національного технічного університету*, *3*(4 (95)). 2025. С. 317-322.

4. Борисова О. В., Батайкіна Е. О. Іноваційні технології в екскурсійному туризмі. *Інтеграція науки і освіти: розвиток культурних і креативних індустрій*. 2024. С. 86-88.

5. Цвілий С. М., Михайлик Д. П., Бобрикін П. В. Стратегія розвитку туризму регіону в цифровій економіці. *Актуальні питання економічних наук*, (13). 2025. URL: https://doi.org/10.5281/zenodo.16421531 (дата звернення 14.03.2026 р.)